



บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเรื่องความนิยมอ่านวรรณกรรมรวมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นดังต่อไปนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล
3. รวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 ปีการศึกษา 2518 ของโรงเรียนในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 600 คน จากโรงเรียน 6 โรงเรียน ในเขตภาคการศึกษา 1 คือ จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี และปทุมธานี ซึ่งได้แก่

1. โรงเรียนสตรีราชินีบูรณะ
2. โรงเรียนปทุมวิไล
3. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
4. โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย
5. โรงเรียนสมุทรปราการ
6. โรงเรียนสมุทรสาคร

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกทั้งนักเรียนชายและหญิงในโรงเรียนเหล่านี้ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีทั้งนักเรียนชายและหญิงและมีระดับความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน

2. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แยกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

เพศ คือ ชายและหญิง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แยกเป็น 3 กลุ่ม

ก. กลุ่มสูง 70% ขึ้นไป

ข. กลุ่มกลาง 60% - 69%

ค. กลุ่มต่ำ 59% ลงมา

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบสอบถามที่ดีของ คาร์เตอร์ วี. กูด³⁹ และการวัดทัศนคติของ เอ็ดเวิร์ค⁴⁰

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามขอเท็จจริงส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเรื่องความนิยมนานวรรณกรรมร่วมสมัยประเภทนวนิยาย

เรื่องสั้นและเรื่องแปล แบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้นและเรื่องแปลให้คุณค่าในด้านต่าง ๆ เพียงใด
2. นวนิยาย เรื่องสั้นและเรื่องแปลให้ประโยชน์ในการศึกษาเพียงใด
3. นวนิยายเรื่องสั้นและเรื่องแปล ประเภทใดมีประโยชน์แก่ผู้ตอบเพียงใด
4. นวนิยาย เรื่องสั้น และเรื่องแปลให้อะไรแก่สังคม
5. บอกรายชื่อหนังสือนวนิยายที่ชอบมากที่สุดมา 5 เรื่อง
6. บอกชื่อนักประพันธ์ที่ชอบมา 5 ชื่อ

³⁹Carter V. Good, Dictionary of Education (New York: McGraw-Hill 1959), pp. 614-622.

⁴⁰Allen L. Edward, Technique of Attitude Scale Construction (New Jersey, Appliton Century-Crafts, 1957), ch. 1-2.

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเรื่องความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยประเภทบทความและสารคดี แบ่งออกเป็น 4 ข้อคือ

1. ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านบทความและสารคดี
2. ความนิยมอ่านบทความและสารคดีประเภทต่าง ๆ
3. บอกรายชื่อนิตยสาร วารสาร และจุลสาร ที่ชอบมากที่สุดมา 5 เล่ม
4. บอกรายชื่อนิตยสาร วารสาร และจุลสาร ที่ชอบมากที่สุด 3 ฉบับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเรื่องความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยประเภททรอยกรองและกวีนิพนธ์ แบ่งออกเป็น 4 ข้อ คือ

1. ประโยชน์และคุณค่าที่ได้จากทรอยกรองและกวีนิพนธ์
2. ความนิยมอ่านทรอยกรองและกวีนิพนธ์
3. ความนิยมอ่านแนวการเขียนของนักเขียนในยุคปัจจุบัน
4. การนิยมอ่านวรรณกรรมประเภทใดมากที่สุด และความต้องการที่จะให้บรรจวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ลงในหลักสูตร

แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามประเภทจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และข้อ 5, 6 ของตอนที่ 2 ข้อ 4 ของตอนที่ 3 และข้อ 4 ของตอนที่ 4 เป็นคำถามชนิดปลายเปิด แบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) นั้นจะได้ยกตัวอย่างพอเป็นสังเขปดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale)

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งของหนึ่งทางด้านขวามือของแต่ละข้อ ว่าท่านมีความเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดตามลำดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของที่ 5 หมายถึงมากที่สุด ของที่ 4 หมายถึง มาก ของที่ 3 หมายถึง ปานกลาง ของที่ 2 หมายถึง น้อย และของที่ 1 หมายถึงน้อยที่สุด

การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้นและเรื่องแปล

ให้คุณค่าแก่ท่านในค่านาง ๆ เพียงใด

1. เป็นการผ่อนคลายอารมณ์และให้ความเพลิดเพลิน
2. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. สร้างเสริมนิสัยให้รักการอ่าน
4. ให้ประสบการณ์ที่เยี่ยม
5. ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม
6. ให้แง่คิดและคติชีวิต
7. ทำให้ท่านเป็นคนทันต่อเหตุการณ์
8. มีส่วนในการเลือกอาชีพต่อไป

ฯลฯ

ในการสร้างแบบสอบถามนี้ นอกจากจะได้ศึกษาจากหนังสือที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกด้วย เมื่อสร้างแบบสอบถามนี้เสร็จแล้ว ผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 ซึ่งมีภูมิลำเนาใกล้เคียงกับผู้วิจัย จำนวน 10 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน เพื่อตรวจสอบว่าแบบสอบถามนี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่ การตรวจสอบนั้นก็ตรวจสอบในค่านาง

1. ส่วนนวงษาที่ใช้ในแบบสอบถามถูกต้องและกระจ่างพอที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจได้ตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่
2. เนื้อหาที่ต้องการมีครบตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือขาดตกบกพร่องหรือไม่ เพื่อจะได้เพิ่มเติมให้กว้างขวางครบตามเนื้อหาที่ต้องการ
3. ความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามได้ถูกต้องกับความต้องการของผู้วิจัย คือเมื่อเป็นแบบจำกัดลำดับคุณภาพก็สามารถเข้าใจความหมายของช่องต่าง ๆ ตามลำดับเลขและเมื่อเป็นคำถามแบบปลายเปิดก็สามารถตอบได้ตรงกับความต้องการที่ผู้วิจัยประสงค์

จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ผลปรากฏว่าผู้ตอบเข้าใจคำถามและสามารถตอบได้ถูกต้องตรงตามความประสงค์ของผู้วิจัย และเมื่อนำมาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จึงได้นำแบบสอบถามนี้ไปใช้กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สำรวจดูโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตภาคการศึกษา 1 ที่มีนักเรียนชั้น ม.ศ. 4 และ ม.ศ. 5 ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 6 โรงเรียนในโรงเรียนเหล่านี้มีทั้งนักเรียนชายและหญิง ผู้วิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะแจกแบบสอบถามโรงเรียนละ 100 ชุด ต้องการผู้ตอบเป็นชาย 50 ชุด และหญิง 50 ชุด รวมทั้ง 6 โรงเรียนจะได้แบบสอบถาม 600 ชุด เป็นชาย 300 ชุด หญิง 300 ชุด ตามความประสงค์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ภาษาไทยของโรงเรียนนั้น ๆ ผู้วิจัยได้ไปชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธีการตอบแบบสอบถาม และได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามเอง 4 โรงเรียน อีก 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม และโรงเรียนสมุทรปราการ อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยเป็นผู้จัดการให้

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 600 ชุด ตามความประสงค์ในการวิจัย แต่ไม่สามารถจะทำได้เพราะมีอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาเรียน และจำนวนนักเรียนชายหญิงในแต่ละชั้นเรียน จึงได้แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงไม่ตรงกับความต้องการของผู้วิจัย คือได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 588 ชุด นักเรียนชาย 324 คน เป็นนักเรียนชั้น ม.ศ. 4, 162 คน ม.ศ. 5, 162 คน นักเรียนหญิง 264 คน เป็นนักเรียนชั้น ม.ศ. 4, 154 คน ม.ศ. 5, 110 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 และแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ในตารางที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนและเพศ

โรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนสตรีราชินีบูรณะ	22	83	105
โรงเรียนปทุมวิไล	65	35	100
โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	64	40	104
โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	50	41	91
โรงเรียนสมุทรสาคร	60	33	93
โรงเรียนสมุทรปราการ	63	32	95
รวม	324	264	588
ร้อยละ	54.00	44.00	98.00

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	
	ชาย	หญิง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	74	66
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	117	93
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	133	105
รวม	324	264

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการอ่านหนังสือของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้สำรวจระดับการศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับรองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ส่วนระดับอุดมศึกษามีน้อยที่สุด และมีผู้ปกครองบางส่วนไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียนเลย ดังจะแสดงไว้ในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 จำแนกระดับการศึกษาของผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างชายตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	กลุ่มต่ำ	กลุ่มกลาง	กลุ่มสูง	รวม
ไม่เคยเข้าโรงเรียน	10	11	4	25
ประถมศึกษา	83	71	50	204
มัธยมศึกษา	19	23	14	56
อุดมศึกษา	12	9	6	27
ไม่แจ้งระดับการศึกษา	9	3	—	12
รวม	133	117	74	324

ตารางที่ 4 จำแนกระดับการศึกษาของผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างหญิง ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	กลุ่มต่ำ	กลุ่มกลาง	กลุ่มสูง	รวม
ไม่เคยเข้าโรงเรียน	2	13	8	23
ประถมศึกษา	71	61	49	181
มัธยมศึกษา	20	17	6	43
อุดมศึกษา	1	2	1	4
ไม่แจ้งระดับการศึกษา	11	—	2	13
รวม	105	93	66	264

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด แล้วตรวจคำตอบให้คะแนนในมาตราส่วนประมาณค่า
2. รวมคะแนนในแต่ละข้อมูล แล้วหาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)

โดยใช้สูตร⁴¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึงค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละกลุ่ม
 $\sum fx$ หมายถึงผลรวมของคะแนนทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม
 N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแต่ละกลุ่ม

⁴¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง; พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 38.

3. หาค่าร้อยละของข้อมูล ข้อ 6 ของตอนที่ 2 ข้อ 3, ข้อ 4 ของตอนที่ 3 และข้อ 4 ของตอนที่ 4 โดยใช้สูตร

$$P = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนความถี่ในแต่ละรายการ

N = จำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหานั้น

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จะชี้ให้เห็นการกระจายกระจายจากมัธยฐานเลขคณิต การคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะคำนวณเกี่ยวกับ

4.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามตอนที่ 2, 3 และ 4

4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยแยกเป็นเพศชายและเพศหญิง

4.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแยกตามกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร⁴²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum x^2}{N} - \left(\frac{\sum x}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนน

$\sum x^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย (The Coefficient of Variation) จะเปรียบเทียบการกระจายด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร⁴³

$$V = \frac{100 \times S.D.}{\bar{X}}$$

เมื่อ V = สัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\bar{X} = มัธยฐานเลขคณิต

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.